

Dwanaście mitów o rosyjskiej wojnie w Ukrainie a rzeczywistość

EUROPE DIRECT
Szczecin

24 lutego 2023 Rocznica wybuchu wojny na Ukrainie

Rok temu Rosja rozpoczęła niczym niesprokowaną wojnę napastniczą przeciwko swojemu pokojowemu sąsiadowi – Ukrainie. W ten sposób pokazała światu prawdę o imperialistycznych ambicjach Kremla. Ukraina wciąż walczy, stawia opór i nadal wierzy w zwycięstwo w walce z rosyjską agresją.

Rosja [przygotowała](#) się rozpowszechniając [mity](#) o tym kraju. [Stały napływ dezinformacji](#) uitorował drogę rosyjskiej agresji wojskowej na długo przed rozpoczęciem 24 lutego 2022 r. inwazji na pełną skalę. Przez cały czas trwania wojny [śledziliśmy i ujawnialiśmy](#) prokremlowską dezinformację. W tym zestawieniu przedstawimy niektóre z mitów na temat wojny, które są najczęściej rozpowszechniane przez prokremlowski aparat dezinformacji.

Mit: rosyjskie zwycięstwo w wojnie jest nieuniknione. Albo Rosja wygra wojnę albo dojdzie do III wojny światowej. Zachodnie wsparcie wojskowe dla Ukrainy prowadzi do eskalacji i przedłużenia cierpienia. Jedyną drogą do pokoju jest demilitaryzacja Ukrainy.

Niezwykła wytrwałość Ukrainy, jej determinacja i nieugięty duch walki dowodzą raz za razem, że rosyjska wojna napastnicza przeciwko temu państwu nie zakończy się zwycięstwem agresora. Świat odizolował Rosję, domagając się [natychmiastowego zatrzymania ofensywy](#) i bezwarunkowego wycofania rosyjskich sił poza uznawane przez społeczność międzynarodową granice Ukrainy. Odkąd Rosja rozpoczęła swoją niczym niesprokowaną „[trzydniową wojnę](#)”, Ukraina z powodzeniem powstrzymuje postęp inwazji, odwracając bieg konfliktu i wyzwalać znaczne terytorium spod tymczasowej kontroli militarnej Rosji. Siły ukraińskie poważnie [osłabiły również rosyjskie zasoby wojskowe](#).

Wytrwałość Ukrainy w obliczu wielkoskalowej agresji pokazuje prawdziwe znaczenie słowa odwaga. Każdego dnia zachodnie wsparcie wojskowe dla Ukrainy przyczynia się do sukcesu w walce i [pomaga Ukrainie w egzekwowaniu jej prawa do samoobrony](#), które zapisano w Karcie Narodów Zjednoczonych.

Rosyjskie propozycje zawieszenia broni lub [negocjacji pokojowych są nieszczerze i stanowią wyłącznie element taktyki PR-owskiej](#). Po dokładnej analizie ujawniają one imperialistyczne żądania, aby Ukraina zrezygnowała ze swojego terytorium i suwerenności na rzecz Rosji.

Prawdziwą drogą do pokoju jest całkowite wycofanie rosyjskich sił zbrojnych z uznanego na arenie międzynarodowej terytorium Ukrainy oraz zaprzestanie [polityki agresji](#). Rosja wywołała niczym [niesprokowaną](#) wojnę w Europie, co stanowi rażące naruszenie prawa międzynarodowego, w szczególności Karty Narodów Zjednoczonych. Pokoju nie da się osiągnąć, pozwalając nieuzbrojonej Ukrainie stawiać czoła wysoce zmilitaryzowanej Rosji, która podważa suwerenność Ukrainy i nie

ukrywa głośnych nawoływań do [ludobójstwa](#).

Mit: Rosja toczy wojnę z zachodnimi państwami. Ukraina jest jedynie satelitą NATO i polem walki. Rosja broni się przed agresją ze strony Ukrainy.

24 lutego 2022 r. Rosja rozpoczęła inwazję na pełną skalę przeciwko Ukrainie, która broni się od tego czasu. Fałszywe twierdzenie, że Ukraina jest agresorem, to klasyczna prokremlowska manipulacja mająca na celu [przedstawienie Rosji jako ofiary](#) oraz odwrócenie uwagi odbiorców od jej własnej agresji. Choć taka narracja jest dla większości świata w oczywisty sposób absurdalna, to w coraz bardziej [odizolowanym środowisku informacyjnym](#) Rosji stanowi ona [wezwanie](#) do zwiększenia publicznego poparcia dla autorytarnej polityki Kremla.

Prokremlowska dezinformacyjna narracja fałszywie twierdząca, że Rosja walczy w Ukrainie z państwami zachodu, nabrała tempa po tym, jak Ukraina rozpoczęła [skuteczną kontrofensywę](#) przeciwko rosyjskim najeźdźcom. Prokremlowscy eksperci rozpowszechniają tę narrację za każdym razem, gdy Ukraina otrzymuje [wsparcie wojskowe](#) od zachodnich partnerów lub gdy [Rosja traci kontrolę](#) nad tymczasowo okupowanymi terytoriami Ukrainy. Ani UE, ani państwa zachodnie, ani [NATO nie wypowiedziały Rosji wojny](#). [UE, USA](#) i wiele państw NATO [zapewniają Ukrainie pomoc wojskową](#), aby pomóc jej odeprzeć niczym niesprowokowaną rosyjską agresję, same nie są jednak zaangażowane w żadne walki.

Mit: Ukraina chce broni jądrowej, atakuje cywilną infrastrukturę atomową i ukrywa broń w elektrowniach jądrowych. Ukraina pracuje nad „brudną bombą”. Użycie przez Rosję taktycznej broni jądrowej przeciwko Ukrainie byłoby uzasadnione.

O tej kwestii można by wiele napisać, ale myśl przewodnia jest jasna. [Sianie paniki](#) ma na celu wykorzystanie racjonalnej niechęci opinii publicznej do broni jądrowej, a [coraz agresywniejsza retoryka nuklearna](#) wymierzona w Ukrainę przewija się przez prokremlowską narrację wojenną.

Pomimo ciągłych prokremlowskich oskarżeń nie ma żadnych dowodów na to, że Ukraina kiedykolwiek pracowała nad bronią jądrową, a tym bardziej, że zamierzała użyć jej przeciwko Rosji czy innemu państwu. W rzeczywistości Ukraina jest krajem wolnym od broni nuklearnej od 1994 r., kiedy podpisała [memorandum budyapesteńskie](#). Ukraina jest jednym z niewielu państw na świecie, które zrezygnowały z arsenału jądrowego, neutralizując broń odziedziczoną po Związku Radzieckim. Rosja z kolei zapomniała o zobowiązaniu podjętym podczas podpisywania traktatu, zgodnie z którym obiecała szanować niepodległość, suwerenność i granice Ukrainy, co jest dla Kremla wygodne

Kreml stosuje swoją narrację nuklearną, aby przerzucać winę i formułować zawołane groźby. Nie stroni również od uciekania się do szantażu jądrowego w celu poparcia swojej agresji. [Tworzenie wizerunku](#) Ukrainy jako znajdujących się w sytuacji bez wyjścia, ale jednak uzbrojonych w broń jądrową (co zawsze podkreślają prokremlowscy demagodzy), istotnie działa na korzyść Kremla.

Rosja wykorzystuje swoje [zarzuty](#), zgodnie z którymi Ukraina próbuje stworzyć „brudną bombę”, [jako pretekst do większej eskalacji](#). Ukraina [poprosiła MAEA o zbadanie miejsc](#), które zdaniem Rosji są wykorzystywane do opracowania „brudnej bomby”. Agencja nie znalazła [żadnych dowodów](#) na to, że Ukraina opracowuje materiały jądrowe na potrzeby walki z Rosją.

Twierdzenia, że Ukraina [celowo niszczy](#) swoją własną cywilną infrastrukturę jądrową, są [równie bezzasadne](#). W rzeczywistości Ukraina i Stany Zjednoczone wielokrotnie próbowały [rozładować napięcie](#) wokół elektrowni jądrowej w Zaporozżu. Rosja podjęła wiele lekkomyślnych działań wymierzonych w ten obiekt. Rozmieściła na terenie elektrowni [sprzęt wojskowy](#) i [żołnierzy](#), [wykorzystała jej okolicę jako bazę dla swojej ofensywy raketowej](#), przejęła faktyczną kontrolę nad obiektem i wielokrotnie [odłączyła od sieci elektrycznej](#). MAEA nie potwierdziła żadnego ukraińskiego ostrzału czy innego ataku na elektrownię – ani [przed](#) twierdzeniami prokremlowskiej dezinformacji, ani [po](#) nich.

Mit: cała Europa popierała inwazję nazistowskich Niemiec na Związek Radziecki i teraz również wspiera „nazistowską Ukrainę”. Rosja kontynuuje w Ukrainie wielką wojnę ojczyźnianą, aby oczyścić świat z nazistów.

[Od lat](#) uważnie obserwujemy przywoływanie przez Kreml w jego narracji „upiora nazizmu”. Kreml wytrwale wykorzystuje ten sprzyjający [trzon swojej dezinformacji](#) od początku wojny, aby dehumanizować i demonizować naród ukraiński. Tworzony przez Putina obraz [Rosji jako nowoczesnego pogromcy Nazizmu](#) jest klasycznym przykładem [projekcji](#) - metody, za pomocą której Kreml przerzuca winę za własne niszczycielskie działania.

[Twierdzenie](#), że cała Europa popierała inwazję nazistowskich Niemiec na Związek Radziecki, wykracza poza granice [absurdu](#). Wywraca ono przeszłość do [góry nogami](#). Do 1942 r. [sojusz](#) przeciwko Hitlerowi zrzeszał 26 państw, a także rządy na uchodźstwie, które reprezentowały okupowane państwa europejskie. Nawoływanie Rosji do rzekomej walki z nazizmem w celu wywołania silnej reakcji psychologicznej lub emocjonalnej jest nie tylko manipulacyjne, ale wręcz śmieszne, w szczególności biorąc pod uwagę tendencję Kremla do [otwarcie antysemitowskiej retoryki](#).

Mit: Ukraina jest sztucznym tworem, a nie suwerennym państwem. Ukraińskie ziemie od zawsze były rosyjskie.

Mieszkańcy tych terenów otwarcie wyrażali swoją polityczną wolę powrotu do Rosji, a patriotycznym obowiązkiem Rosji jest wyzwolenie i ochrona tych ludzi.

Ukraina jest suwerennym państwem o własnej tożsamości i [długiej](#) historii. Negowanie państwowości i suwerenności Ukrainy to kolejna dezinformacyjna narracja, po którą prokremlowscy eksperci sięgają od lat. Nie było zatem zaskoczeniem, że prokremlowski aparat dezinformacji [rozpoczął szeroko zakrojone kwestionowanie](#) ukraińskiej suwerenności, kiedy Rosja starała się [uzasadnić nielegalną aneksję](#) tymczasowo okupowanych terytoriów Ukrainy, organizując tam [fikcyjne referenda](#).

Prokremlowscy eksperci często stosują [rewizjonizm historyczny](#) jako taktykę manipulacyjną, aby kształtować dialog publiczny na potrzeby wspierania aktualnej polityki Kremla – w tym prób nielegalnej aneksji tymczasowo okupowanych terytoriów Ukrainy. Obsesja Putina na punkcie wymyślenia historii na nowo [została równie dobrze udokumentowana](#).

Fikcyjne referenda nie były ani wolne, ani demokratyczne. Wyborcy byli [przymuszani](#) do głosowania przez chodzących od drzwi do drzwi uzbrojonych żołnierzy, którzy zbierali głosy. Takie działania stanowią bezpośrednie złamanie ukraińskiej konstytucji. Cały proces naruszał prawo międzynarodowe i [został potępiony](#) w rezolucjach ONZ w sprawie aneksji. Decyzja o aneksji pokazuje imperialistyczny charakter rosyjskiej wojny.

Mit: Rosja walczy w Ukrainie z zachodnim imperializmem i neokolonializmem, aby stworzyć wielobiegunowy porządek międzynarodowy, w którym państwa nie ingerują wzajemnie w swoje wewnętrzne sprawy.

Reżim Kremla od dawna dąży do tego, by postrzegano go jako reżim antyimperialistyczny i antykolonialny. Brutalna wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie ujawniła jednak własne [imperialne i kolonialne ambicje](#) Rosji wobec jej sąsiadów w Europie, rejonie Kaukazu i w Azji.

Wywołanie przez Rosję w 2014 r. wojny we wschodniej Ukrainie, nielegalna aneksja Krymu w tym samym roku i rozpoczęcie inwazji na pełną skalę w 2022 r. stanowią [naruszenie prawa międzynarodowego i Karty Narodów Zjednoczonych](#). Działania te zagrażają światowemu pokojowi, globalnemu bezpieczeństwu i stabilności na świecie.

Podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ 2 marca 2022 r. przyjęto zdecydowaną większością głosów rezolucję, [w której potępiono inwazję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę](#) i zażądano od Rosji natychmiastowego wycofania wojska oraz dostosowania się do prawa międzynarodowego.

W październiku 2022 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ zdecydowanie [potępiło podjętą przez Rosję próbę aneksji czterech tymczasowo okupowanych regionów Ukrainy](#) w drodze fikcyjnych referendum.

Globalne potępienie rosyjskiej agresji wojskowej wobec pokojowego sąsiada pokazuje, że Rosja jest osamotniona i odizolowana.

Mit: Ukraina od lat dopuszcza się ludobójstwa w Donbasie i Rosja musiała interweniować, aby ochronić tamtejszą ludność. Ukraina przeprowadza również prowokacje i inscenizuje akty okrucieństwa, aby oskarżyć Rosję o popełnianie zbrodni wojennych.

Oskarżenie Ukrainy o popełnienie [zbrodni wojennych](#) i ludobójstwo jest prawdopodobnie jedną z najpodlejszych form prokremlowskiej dezinformacji. [Ludobójstwo](#) oznacza celowe i systematyczne mordowanie grupy ludzi ze względu na ich pochodzenie etniczne, narodowość, religię lub rasę. Ukraina nigdy nie planowała podobnych działań i nie istnieją żadne dowody na poparcie rosyjskich twierdzeń.

Jeden z najwyraźniejszych przykładów rosyjskiej projekcji winy za własne zbrodnie są okrucieństwa popełnione przez rosyjskich żołnierzy [w Buczy](#). Bezpodstawne oskarżenia, że Ukraina przeprowadzała prowokacje, aby obwinić Rosję, są tak samo bezwstydne, jak nieprawdziwe. Zostały już natomiast przeprowadzone dochodzenia w sprawie rosyjskich zbrodni wojennych w [Buczy](#), [Irpieniu](#), [Mariupolu](#) i wielu innych miejscach.

Co więcej, dobrze udokumentowano rosyjskie ataki na ludność i infrastrukturę cywilną, w tym na szkoły, szpitale i dzielnice mieszkalne, m.in. w Czernihowie, Mariupolu, Charkowie. [Według Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka](#) działania te mogą zostać uznane za zbrodnie wojenne.

Mit: Rosja prowadzi w Ukrainie świętą wojnę przeciwko bezbożnym satanistom, aby bronić chrześcijaństwa i tradycyjnych wartości.

Choć może się to wydawać przesadzonym oskarżeniem, Rosja – dążąc do uzasadnienia swojej agresji przeciwko Ukrainie – często odwołuje się do „[świętej wojny przeciwko szatanowi](#)”. W pierwszych tygodniach i miesiącach wojny Kreml wykorzystywał zarzuty o „[bezbożnym sojuszu Ukrainy z siłami Hadesu](#)”, aby wyjaśnić brak postępów rosyjskich wojsk na polu walki.

Tę dezinformacyjną narrację w połączeniu z nieuzasadnionymi oskarżeniami wobec Ukrainy o rzekome [próby zniszczenia](#)

[Kościoła Prawosławnego](#) rozpowszechniają prokremlowscy eksperci, zwłaszcza [Władimir Sołowjow](#). Ta taktyka manipulacji zyskała na popularności w 2019 r., kiedy Kościół Prawosławny Ukrainy [uzyskał](#) status niezależnego kościoła, a następnie w listopadzie 2022 r., kiedy [ukraiński rząd zapowiedział](#) ustawę zakazującą działalności kościoła powiązanego z Rosją.

Demonizowanie Ukrainy i jej zachodnich partnerów jako bezbożnych pogan pasuje do prokremlowskiej retoryki, zgodnie z którą państwa zachodnie chcą zniszczyć „[tradycyjne wartości](#)”. Dzięki tym zabiegom Rosja przedstawiana jest jako [obrońca](#) tych wartości. Ta dezinformacyjna narracja na temat obrony [zagrożonych wartości](#) opiera się na [homofobii](#) i często przyjmuje formę [jawnej mowy nienawiści](#).

Mit: USA sfinansowały i opracowały programy rozwoju tajnej broni biologicznej w laboratoriach w Ukrainie, zrealizowały te programy, testowały tę broń na miejscowej ludności oraz uzbroiły w nią Ukrainę, aby zaatakować Rosję.

Sfabrykowane historie o „tajnych amerykańskich laboratoriach biologicznych” to klasyczny przykład połączenia teorii spiskowej i [szerzenia paniki](#), które Kreml często stosuje w celu odwrócenia uwagi i wprowadzenia zamieszania. Choć początkowo celem tej [kampanii dezinformacyjnej](#) było utrudnianie [partnerstwa USA-Ukraina](#) na rzecz ograniczania zagrożeń biologicznych, to prokremlowski aparat przekształcił ją dla uzasadnienia [niesprowokowanej inwazji](#) Rosji na Ukrainę.

Prokremlowska dezinformacja ma na celu [zatarcie granicy między bronią biologiczną a badaniami biologicznymi](#), [wzbudzenie strachu](#) i jednocześnie zdyskredytowanie Ukrainy. Wiarygodne źródła – [w tym Izumi Nakamitsu, Wysoki Przedstawiciel ONZ ds. Rozbrojenia](#) – [wielokrotnie obalały](#) zarzuty dotyczące wykorzystywania finansowanych przez USA laboratoriów biologicznych w Ukrainie do celów militarnych.

Mit: UE nie przetrwa bez rosyjskich zasobów energetycznych. Stany Zjednoczone nakłoniły UE do wprowadzenia polityki, która wywołała światowy kryzys energetyczny, ponieważ jest on korzystny dla amerykańskich przedsiębiorstw energetycznych.

Kreml od dawna wykorzystuje kwestię energii jako broń w stosunkach międzynarodowych, a [dezinformacja](#) stanowi integralną część tej taktyki. Jednak tym razem rosyjska próba zastraszenia UE poprzez [wstrzymanie dostaw gazu](#) w spektakularny sposób [okazała się ciosem bezpośrednio w serce Kremla](#). Kiedy Rosja zażądała od Europy dokonania wyboru między ukraińską a rosyjską energią, odpowiedź Europy była jednoznaczna – wybieramy Ukrainę.

UE i jej państwa członkowskie szybko podjęły liczne kroki w celu zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, takie jak [plan REPowerEU](#) i plan „[Oszczędzanie gazu na bezpieczną zimę](#)”, który polega na dobrowolnym zmniejszeniu zapotrzebowania na gaz ziemny o 15 proc. Podziemne unijne magazyny gazu zostały uzupełnione do ponad 95 proc. Objętości, [czyli znacznie więcej](#) niż 80 proc. zakładane w wyznaczonym na 1 listopada 2022 r. terminie. Europa była gotowa [stawić czoła tej zimie](#) i zdołała wytrzymać szantaż energetyczny Rosji.

Prokremlowska dezinformacja stara się również zaburzyć transatlantycką jedność, przedstawiając fałszywy obraz [utrąty suwerenności przez UE](#). Niektóre media twierdziły bowiem, że Stany Zjednoczone podporządkowały sobie UE i czerpały korzyści z zawirowań na światowych rynkach energii. Prawdą jest jednak, że filar [polityki energetycznej](#) UE stanowi [dywersyfikacja](#) dostaw energii. Pomaga ona wzmocnić europejskie [bezpieczeństwo energetyczne](#), zapobiega [monopolizacji](#) i zapewnia większą [konkurencję](#) na rynku energii.

Mit: UE wywołała niedobór żywności na świecie, ponieważ zakazała rosyjskich produktów rolnych i nawozów. Rosja nie ponosi odpowiedzialności za światowy kryzys żywnościowy. UE przetrzymuje całe zboże z Ukrainy, przez co inne kraje głodują.

Atakując Ukrainę Rosja skutecznie odcięła dostęp ukraińskich produktów do rynków światowych i pogorszyła światową sytuację gospodarczą. Działania Rosji napędzają wysokie ceny energii i nawozów na całym świecie, co ma szczególny wpływ na Afrykę i szereg państw szczególnie podatnych na zagrożenia, ale w coraz większym stopniu dotyka również inne regiony i kraje.

Konflikty, zmiana klimatu i utrzymujące się skutki pandemii COVID-19 mają na całym świecie niszczycielski wpływ na systemy żywnościowe i ludzi, którzy na tych systemach polegają. Jednak niczym niesprowokowana agresja Rosji na Ukrainę znacznie pogorszyła tę sytuację.

Rosja – poprzez ostrzał ukraińskiej infrastruktury energetycznej, wodnej i transportowej, palenie pól, kradzież ukraińskich zbóż, niszczenie ukraińskiego sprzętu rolniczego i magazynów paliwa oraz zaminowywanie gruntów rolnych – długoterminowo osłabiła zdolności Ukrainy do produkcji i eksportu żywności.

Ponadto Rosja nadal stosuje cła i kontyngenty wywozowe w odniesieniu do nawozów i zbóż takich jak pszenica, meslin, żyto, jęczmień i kukurydza.

Sankcje UE [bezwzględnie wyłączają](#) dostawy żywności i nawozów: wywóz żywności z Rosji na rynki światowe nie został

objęty sankcjami. Każdy może kupować i transportować żywność oraz nawozy pochodzące z Rosji. Wbrew twierdzeniom Rosji, żadne państwo członkowskie UE nie blokuje przekazywania rosyjskich nawozów potrzebującym krajom.

Według ONZ większość żywności eksportowanej dzięki [czarnomorskiej inicjatywie zbożowej](#) trafia do państw spoza UE. Jedyne 34 proc. z nich trafiło do UE. 64 proc. wyeksportowanej pszenicy trafiało do gospodarek rozwijających się.

Unia Europejska, wraz ze swoimi partnerami międzynarodowymi, odgrywa wiodącą rolę w globalnych wysiłkach na rzecz przywrócenia bezpieczeństwa żywnościowego. Od czasu wdrożenia [korytarzy solidarnościowych](#) i uruchomienia czarnomorskiej inicjatywy zbożowej ceny żywności spadły i powróciły do poziomu sprzed wojny.

Mit: zachodnie sank wobec Rosji są nielegalne i powodują globalne szkody. Destabilizują one światową gospodarkę i zwiększają koszty życia zwykłych obywateli na całym świecie. Sankcje nie mają wpływu na rosyjską gospodarkę, a Rosja udowodniła, że sankcje są nieskuteczne.

Prokremlowska dezinformacja na temat sankcji nałożonych przez UE i państwa zachodnie jest przykładem sprzeczności. Zdaniem Kremla sankcje są [nielegalną i niedopuszczalną formą przymusu](#), ale jednocześnie [nie mają żadnego wpływu na Rosję](#). Ta dezinformacyjna narracja umniejsza wpływ [sankcji](#) na odbiorców krajowych w Rosji i tworzy fałszywy obraz [upadku](#) państw zachodnich. Na arenie międzynarodowej Kreml stara się podsycać nieuzasadnione obawy, że działania państw zachodnich przeciwko Rosji będą miały negatywne skutki dla całego świata.

Wszystkie sankcje UE są w pełni zgodne ze zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego. Sankcje ograniczają możliwości finansowania wojny przez Rosję oraz zakupu przez nią kluczowych elementów kompleksu wojskowo-przemysłowego. Wpływ sankcji jest widoczny we wszystkich głównych sektorach rosyjskiej gospodarki. W 2022 r. [deficyt budżetowy Rosji](#) wzrósł czterynastokrotnie. W 2022 r. gospodarka zmniejszyła się o niemal 5 proc. Sankcje są skuteczne.

Międzynarodowa decyzja o ustanowieniu pułapu cen ropy naftowej ma na celu [ograniczenie wzrostu cen spowodowanego nadzwyczajnymi warunkami rynkowymi](#). Drastycznie zmniejszy on dochody, jakie Rosja uzyskuje ze sprzedaży ropy naftowej od czasu inwazji na Ukrainę. Pułap cen ropy naftowej przyczyni się również do ustabilizowania światowych cen energii i złagodzenia niekorzystnych konsekwencji ekonomicznych w kontekście dostaw energii do państw trzecich.

[Sankcje UE przewidują istotne wyjątki](#). Bezwzględnie nie obejmują one dostaw żywności i nawozów. Mimo że europejska przestrzeń powietrzna jest zamknięta dla rosyjskich statków powietrznych, państwa członkowskie UE mogą zezwolić rosyjskim samolotom na przeloty przez swoją przestrzeń powietrzną, jeżeli jest to konieczne do celów humanitarnych.